

VEOK Information nr. 12 02-nov-2015

Formanden Kaare Rübner Jørgensen orienterer

Indhold

1. Præstesituationen i England
2. Ny procedure ved annullering af ægteskaber
3. Nye retningslinier for kommunionmodtagelse i Newark, USA
4. Ny katolsk arbejdsret i Tyskland
5. Familiesynoden i Rom
6. Åbent brev til kardinal Vincent Nichols, ærkebiskop af London
7. Sidste nyt fra synoden
8. Udtalelse fra We Are Church, Ireland

1. Præstesituationen i England

I sommer blev der i den katolske kirke i England og Wales viet 48 mænd til præst, hvilket er et fald fra 53 året før. Samtidig blev der i den anglikanske kirke præsteviet omkring 1.000 mænd og kvinder. Da antallet af regelmæssige kirkegængere er nogenlunde det samme i de to kirkesamfund, er denne markante forskel tankevækkende.

Movement for Married Clergy har da også på basis af en rundspørgen i 300 katolske sogne beregnet, at der i England og Wales skulle være 5.000 gifte mænd, som kunne betragtes som *virī probati* (egnede mænd) med henblik på ordination. Selv om dette tal nok skal tages med et gran salt, for beregningen bygger på svar fra 62 præster, som fandt 159 mænd egnede, er der næppe tvivl om, at den præstemangel, der findes i England og i de andre vestlige lande, vil kunne afhjælpes, hvis biskopperne fik mulighed for at præstevie gifte mænd.

(The Tablet 1. og 29. august 2015).

2. Ny procedure ved annullering af ægteskaber

I et såkaldt *motu proprio* ([bekendtgørelse] af egen drift) har pave Frans den 5. september bestemt, at proceduren ved annullering af ægteskaber skal forenkles og gøres hurtigere. Det skal så vidt muligt også være gratis at få en ægteskabssag behandlet af den kirkelige domstol. At et ægteskab kun kan annulleres, hvis to retsinstanser uafhængigt af hinanden når frem til samme afgørelse, som det hidtil har været praksis, er afskaffet, således at en ægteskabssag for fremtiden kun skal behandles af én instans.

(The Tablet 12. september 2015)

Om den nye, forenkede procedure vil gøre det hurtigere at få annulleret sit ægteskab, som paven håber, er dog helt op til biskopperne. I Danmark har biskop Kozon i årevis nedprioriteret og syltet ægteskabssager, hvorfor der er eksempler på, at det har taget helt op til ni-ti år, før en sag var afgjort i København og kunne sendes videre til anden behandling i Stockholm. Nu er denne sidste instans fjernet, men det er jo ikke ensbetydende med, at biskoppen skulle holde op med at sylte sagerne.

3. Nye retningslinier for kommunionmodtagelse i Newark, USA

Uden at afvente resultatet af drøftelserne på familiesynoden i Rom har ærkebiskop John Myers af Newark i USA den 22. september udsendt retningslinier for kommunionmodtagelse til sine præster. Således skal personer nægtes kommunion og andre sakramenter, hvis de støtter homoægteskaber eller lever i et ægteskab eller parforhold, der ikke er anerkendt af kirken, eller offentligt giver udtryk for eller støtter organisationer, der forfægter synspunkter, der ikke er i overensstemmelse med kirkens lære,.

(National Catholic Reporter 13. oktober 2015)

4. Ny katolsk arbejdsret i Tyskland

Den tyske bispekonference har på sit sommermøde besluttet at ændre den katolske arbejdsret, således at ansatte i katolske institutioner (skoler, hospitaler, plejehjem, bogforlag m.v.), der indgår i registrerede parforhold eller gifter sig igen efter en skilsmisse ikke længere bliver fyret. Det samme gælder kvinder, der bliver gravide uden at være gift. Derved bringes den katolske arbejdsret i overensstemmelse med den ellers i landet gældende ret på arbejdsmarkedet. Ansatte i katolske institutioner har dog ligesom de statsansatte fortsat ingen strejkeret.

Det er dog ikke alle biskopper, der er indstillet på at implementere de nye regler, for de vil ikke gælde i bispedømmerne Passau, Regensburg og Eichsätt.

(Catholic Herald 6. august 2015)

5. Familiesynoden i Rom

I øjeblikket finder den længe ventede familiesynode sted i Rom. Den begyndte den 4. oktober og vil slutte den 25. oktober. 279 kardinaler, ærkebiskopper og biskopper er stemmeberettiget. De fleste er valgt af de nationale bispekonferencer, men paven har suppleret antallet med 45, der har pastoral erfaring. Derudover deltager 18 ægtepar og 32 kvinder som *auditores* (lyttere) og en vist antal *periti* (eksperter) uden tale- og stemmeret på møderne.

Emnet på familiesynoden er familien i den moderne verden. I dag er der mange nye familienormer: mennesker der lever sammen uden at være gift, mennesker der er blevet skilt og har giftet sig igen, homoseksuelle parforhold. I Afrika er flerkoneri ikke ualmindeligt og i Afrika, Latinamerika og Asien er opløste familier et udbredt fænomen, idet faderen eller begge forældre bor og arbejder i andre lande, hvorfor bedsteforældre, tanter eller ældre søstre tager sig af børnene. Det overordnede spørgsmål, synodedeltagerne skal drøfte, er, hvordan kirken pastoralt kan hjælpe mennesker i disse situationer.

I det sidste år har adskillige kirkeledere fremsat forskellige synspunkter, der har afsløret en dyb splittelse på især gengiftes ret til kommunion og homoseksuelle parforhold. Fronterne står her stejlt over for hinanden, idet nogle mener, at kirken for enhver pris må opretholde sin traditionelle lære, mens andre er indstillet på af pastorale hensyn at åbne op for ændringer. Kardinal Walter Kasper har været den, der mest klart har givet udtryk for, at gengifte efter en vis bødetid skal have ret til kommunionmodtagelse, et synspunkt stort set alle tyske biskopper har tilsluttet sig. Og kardinalerne Christoph Schönborn af Wien, Vincent Nichols af London og André Vingt-Trois af Paris har talt om værdien af stabile homoseksuelle partnerskaber.

Omvendt har de østeuropæiske biskopper, bakket op af Troslærekongregationens præfekt, den tyske kardinal Müller, vendt sig imod enhver ændring af de eksisterende regler. Og heri støttes de af den australske kardinal George Pell og af de afrikanske biskopper. Paven selv synes at være tilbøjelig til at acceptere visse ændringer - det er i hvert fald det indtryk, man får ved at læse den internationale presse.

Ifølge The Tablet (3. oktober) er modsætningen ikke mellem konservative og liberale biskopper, men mellem dem, bladet kalder "ideologer" og "pastorer". De sidste taler om, at Guds nåde rækker ud til alle, hvorfor ingen er udelukket fra at modtage kirkens nådegaver, de første om, at kirken ikke kan ændre på Guds ord og befalinger.

Samtidig er alle enige om, at der ikke er noget galt med kirkens lære på familieområdet. Den står ikke til diskussion, har paven sagt. Så det er ikke læren, men formidlingen af den til kirkefolket, det drejer sig om. Her har flere biskopper beklaget, at kirkens lære i højere grad handler om ægteskabet end om familien. Andre har givet udtryk for behovet for et mere klart og mere bibelsk inspireret sprog, som om det vil kunne bringe realiteterne i overensstemmelse med idealerne på familieområdet.

Ingen forventer, at synoden vil kunne løse problemerne. Men vil man være positiv, kan man med den tyske biskop Kurt Koch sige, at en proces er sat igang. Han fortæller også, at flere og flere biskopper har talt om, at man må søge regionale eller kontinentale løsninger, for synet på gengifte og homoseksuelle er nu engang forskellig i Vesteuropa og til dels i USA på den ene side og Østeuropa og Afrika på den anden. Men vil det være hensigtsmæssigt? Jeg ved det ikke, men kan let se, hvilke problemer der kan opstå, hvis flertallet af biskopper i Tyskland følger kardinal Kaspers råd og tillader kommunion til gengifte, mens det fortsat er forbudt i Polen, for ikke at sige i Holland, England og Skandinavien. På den anden side er det også uholdbart, at nogle præster uddeler kommunion til gengifte, andre gør det ikke, således som vi kan se det ske i Danmark og i flere andre lande.

6. Åbent brev til kardinal Vincent Nichols, ærkebiskop af London

Kære Synodefader,

Før starten på den tredje uge af den 14. ordinære forsamling af biskoppernes synode om "Familiens kald og mission i kirken og i den nutidige verden", sender vi Dem en appel fra mere end 50 internationale reformbevægelser og ønsker at opmuntre Dem til at følge pave Frans' vej med dialog og reform. Resultaterne af denne synode vil have afgørende betydning for, hvor relevant katolicismen vil være med hensyn til løsningen af vor tid behov.

- *Familiens sociale og økonomiske problemer bør omhyggeligt diskuteres på synoden, især dem der rammer de mest sårbare, der er børn og kvinder.*
- *Med hensyn til fraskiltes og gengiftes adgang til kommunion bør den tidlige kirkes praksis indføres, således som det er sket i Østkirken.*
- *Vedrørende pave Frans apostoliske brev om den kanoniske proces, der annullerer et ægteskab, hilser vi forenklingen af proceduren velkommen, men stiller spørgsmålstejn ved begrebet annullering som sådan.*
- *Homoseksuelle enkeltpersoner og par bør betragtes som fuldgældige mennesker af kirken med samme ret og pligter som alle andre.*
- *"Humanae vitae" er aldrig blevet accepteret af de store flertal af Gudsfolket; ægtefællers ret til at følge deres samvittighed bør respekteres.*
- *Synoden bør sende et klart og offentligt budskab udtrykkende anger til dem, der har været udsat for præsters seksuelle overgreb, og deres familier.*

Hvor meget vi end håber, at den nuværende synode vil kunne løse disse problemer, vil vi ikke undlade at nævne, at synodens klerikale natur og især den manglende repræsentation af de mange katolske familieformer, vi oplever i nutiden, er en alvorligt svaghed.

Denne appel er underskrevet af mere end 50 reformbevægelser i Europa, Nord- og Sydamerika, Afrika og Asien.

IMWAC (International Movement We are Church har medunderskrevet dette brev.

International Movement We are Church

Movimiento internacional Somos-Iglesia

Movimento Internacional Nós somos Igreja

Movimento Internazionale Noi siamo Chiesa

Mouvement international Nous sommes Eglise

Internationale Bewegung Wir sind Kirche

6. Sidste nyt fra synoden

I lørdags, altså den 24. oktober, blev et udkast til den endelige rapport forelagt synodefædrene. Der stemte om hver enkelt paragraf og godkendtes det af 2/3 af de stemmeberettigede, blev det optaget i rapporten. Denne endelige rapport blev som man havde forventet, det vil sige, at der er intet nyt i rapporten, for den gentager stort set kirkens traditionelle lære.

Selv om rapporten taler om, at man ved bedømmelse af gengifte personers situation aldrig kan "se bort fra sandhedens krav og kærlighed i evangeliet", synes der at være en vis opblødning i spørgsmålet om gengiftes deltagelse i kirkens liv, idet man mener, at det kan løses ved private samtaler i bispedømmerne rundt om i verden. Rapporten forestiller sig, at præster kan hjælpe gengifte katolikker med at blive bevidste om deres situation over for Gud og derefter beslutte, hvordan man kan gå videre. Bemærkningerne herom er dog ikke særlig specifikke, men de kan trods det indikere et skifte i kirkens praksis om at gengifte ikke kan modtage kommunion uden forudgående annullering af deres første ægteskab. Det er dog bemærkelsesværdigt, at ordet kommunion ikke optræder i rapporten, hvilket kan tolkes som udtryk for, at det er op til pave Frans at træffe en beslutning.

Også bemærkelsesværdigt var det store antal biskopper, der stemte imod, idet de foretrak, at der ikke blev indført ændringer i den nuværende praksis. Der var 265 biskopper til stede under afstemningen, så der skulle 177 ja-stemmer til at få en paragraf godkendt. De tre paragraffer vedrørende gengifte opnåede henholdsvis 187, 178 og 190 ja stemmer - ikke ligefrem nogen overvældende majoritet.

Rapporten omtaler kun homoseksuelle i én paragraf, hvori den gentager kirkens tidligere udtalelser om, at personer med "homoseksuelle tendenser" skal "respekteres i deres værdighed og modtages med respekt, så man undgår enhver form for uretfærdig diskrimination." Mit spørgsmål her er: hvad forstår synodebiskopperne ved en uretfærdig diskrimination?

Rapporten kritiserer også internationale organisationer, som yder finansiel støtte til udviklingslande for at få dem til at lovgive om homoseksuelle ægteskaber (er der virkelig nogen lande, der gør det?) og gentager kirkens lære om prævention, idet den citerer pave Paul VI's encyklika "Humanae vitae" fra 1968, der forbød brug af prævention. Men den opfordrer også ægtefæller til "gensidig dialog", når de overvejer at få børn.

Rapporten, der blev offentliggjort lørdag aften, foreligger kun på italiensk.

Aftenen før den endelige afstemning udtalte den belgiske biskop Johan Bonny, at den endelige rapport "åbner et vindue":

"Synoden er noget, der foregår her og nu. Vi er i en proces. Hvis man ser på, hvad der er sket i vor kirke i de sidste to år, siden pave Frans blev valgt, er der virkelig tale om en fortsat proces." ..... "Folk forventer ikke en løsning på alle problemer her og nu, men de ønsker at kirken gå sammen med dem og lytter til dem," sagde han.

(National Catholic Reporter 24. oktober 2015)

7. Udtalelse fra We Are Church, Ireland

We Are Church, Ireland, har 25. oktober 2015 udsendt følgende pressemeddelelse:

Den endelige synoderapport et alvorligt tilbageslag for pave Frans. We Are Church, Ireland, er meget skuffet over den endelige rapport fra de katolske biskoppers møde i Rom i de sidste tre uger om familien i det nutidige samfund.

Rapportens 94 paragraffer viser, at flertallet af de stemmeberettigede biskopper ikke er tilhængere af ændringer i hverken kirkens lære eller disciplinering, især i relation til bøsser og lesbiske og kommunion til gengifte. Forslaget om at kvinder har en betydningsfuld rolle i kirken optræder ikke i den endelige dokument. Kardinal Schönborn af Wien sagde ved præsentationen af rapporten, at spørgsmålet om "homoseksualitet var et for delikat emne" at forholde sig til, især efter at den mest magtfulde afrikanske kirkeleder, kardinal Sarah, "havde sammenlignet kønsideologi og ISIS som to af apokalypsens onde dyr", der havde "en dæmonisk oprindelse".

Stemmetallene viser, at de tre artikler vedrørende fraskilte og gengifte var de mest omstridte og kun lige nåede tilslutning af 2/3 af stemmerne, så de kunne komme med i den endelige rapport. Sproget i disse artikler er imidlertid tvetydig og Johannes Paul II's skygge er tydelig tilstede i den endelige tekst. Mens rapporten gentager hans 1981-lære om ægteskabet (Familiaris Consortio), undlader den sætning heri, der forbyder kommunion til fraskilte og gengifte.

Pave Frans var også skuffet, hvis man kan dømme ud fra hans afsluttende bemærkninger, rettet til de mere konservative biskopper, for han udtalte, at "synoden har åbnet de lukkede hjerter, som ofte skjuler sig bag kirkens lære eller gode intentioner for at sidde på Moses stol og dømme med overlegenhed og overfladiskhed vanskelige sager vedrørende sårede familier".

Det er nu op til pave Frans at handle og udvise lederskab. Det ser ud til, at han truer med at ville gøre dette, da han for en uge siden udtalte: "Synoderejsen kulminerer ved at lytte til biskoppen af Rom, der er kaldet til at tale med autoritet som pastor og lærer for alle kristne.

We Are Church, Ireland, håber, at pave Frans virkelig vil udøve denne autoritative rolle til gavn for dem, som er forblevet marginaliseret i udkanten af den katolske kirke, bøsser og lesbiske, fraskilte og gengifte, og vil anerkende kvinders værdighed i kirken.

Biskop Bonny har ret: ingen havde vel forventet, at alle problemer ville blive løst her og nu. Men derfor er den endelige rapport en stor, men ikke overraskende skuffelse. At en proces er sat i gang, er nok rigtigt, men var det ikke det samme, mange sagde efter Det andet Vatikankoncil? Og hvad skete der så? En ny pave, der satte kirkens gear i bak. Utænkeligt er det ikke, at det kan ske igen - især når man tænker på, hvor mange af de deltagende biskopper, der modsatte sig enhver ændring. Tør pave Frans trodse dem og på egen hånd indføre de reformer, det store flertal af kirkefolket i den vestlige verden længes efter? Jeg tvivler, for han er vist udmærket klar over, at gør han det, risikerer han at fremkalde et skisma i kirken.

I nutidens verden er og bliver det grotesk, at man lader en samling cølibatære mænd foreskrive, hvordan gifte mennesker skal leve og opdrage deres børn. Det ved de jo ikke en klap om - andet end hvad de har kunnet læse i deres katolske lærebøger.

Grotesk er det vel også, at synodefædrene forestiller sig, at gengiftes samtaler med en præst vil kunne løse deres problemer. I hvert fald hvis det er Danmark, vi taler om, for med vore mange udenlandske præster, for slet ikke at tale om de neokatekumenale præster, vil de næppe kunne finde forståelse for den kultur, vi som danskere lever i og dermed de problemer, fraskilte og gengifte har. Frem for at fordømme homoseksuelle og mennesker, der har giftet sig igen efter et forlist ægteskab, skulle de være glade for, at der stadig er homoseksuelle og gengifte, der ønsker at deltage i kirkens liv.

VI ER OGSÅ KIRKEN- en forening af katolikker

www.veok.dk

Kaare Rübner Jørgensen